Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 26 september 2023
Registratiekenmerk	: 202339646
Gemeentebladnr.	: 2023/79
Afdeling opsteller	: Maatschappelijke ontwikkeling
Naam opsteller	: Theo Peters
Bereikbaar onder	: +31455278665, theo.peters@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Merle van Leusden
Raadsvergadering d.d.	: 14 november 2023
Uiterlijke datum	: Niet van toepassing

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

ISD BOL 2e Bestuursrapportage 2023

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

De uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wetten is door de gemeenten Brunssum en Landgraaf, opgedragen aan ISD BOL.
De 2e Bestuursrapportage ISD BOL 2023 (berap) is ontvangen op 7 september 2023.
Via deze berap wordt u geïnformeerd over de stand van zaken m.b.t. het voorgenomen beleid, nieuwe ontwikkelingen en financiële consequenties.

Op grond van art. 23 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling van ISD BOL (GR), wordt de voorlopig vastgestelde 2e Berap 2022 ISD BOL aan de gemeenteraad toegezonden. Op grond van art. 23 lid 3 van de GR kunnen de raden van de deelnemende gemeenten (binnen 8 weken nadat de berap hen is toegezonden) daartegen schriftelijk bezwaar indienen bij het Algemeen Bestuur.

Binnen 8 weken betekent dat de raad vóór 2 november bezwaar moet indienen. ISD BOL is ervan op de hoogte dat de Brunssumse commissie- en raadsvergadering op respectievelijk 10 oktober en 14 november 2023 zullen plaatsvinden. Een reactie van de gemeenteraad kan worden meegenomen voor de definitieve vaststelling van de 2e Berap 2023.
De definitieve vaststelling van de 2e Berap 2023 gebeurt samen met de behandeling van eventuele bezwaren van de deelnemende gemeenten tijdens de DB- en AB-vergadering van respectievelijk 10 en 24 januari 2024.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Door middel van de 2e Berap 2023 doet het Dagelijks Bestuur (DB) van ISD BOL verslag over de periode januari tot en met juli 2023. Analoog aan de begroting geschiedt dit aan de hand van de beleidsthema's:

- bevorderen uitstroom;
- beperken instroom;
- maatschappelijke participatie;
- toelichting op de bedrijfsvoering.

Omdat de begroting 2023 al vroeg, in februari/maart 2022 is opgesteld, is kritisch gekeken of bijstelling van de budgetten noodzakelijk is. Dit aan de hand van de jaarrekening 2022, begroting 2024 en het bedrijfsplan 2023.
Onderstaand volgt een kort overzicht van de belangrijkste beleids- en cijfermatige conclusies. De financiële doorvertaling van deze conclusies voor Gemeente Brunssum vindt u onder paragraaf 3.c. van dit voorstel.

Algemeen

De verantwoording in de 2e Berap 2023 van ISD BOL is gebaseerd op het Bedrijfsplan 2023 ISD BOL, waarbij het stramien van de programmabegroting gevolgd wordt. Het Bedrijfsplan 2023 is de uitwerking van het Meerjarenbeleidsplan ISD BOL 2023-2026 en de vastgestelde programmabegroting 2023.

Klantaantallen

Doel is om door een betere inzet van de gehele uitstroomketen (ISD BOL - gemeentelijke mensontwikkelbedrijven – WSP Parkstad) over 5 jaar de cliëntaantallen met 10% te laten afnemen. Dat betekent dat voor de jaren 2023 t/m 2026 wij een jaarlijkse daling van 2% op de cliëntaantallen willen realiseren.

Gemeente	2023	2024	2025	2026	2027
Brunssum	2%	2%	2%	2%	0%
Aantallen	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027
PW	614	602	590	579	579
IOAW	17	17	17	17	17
TOTAAL	631	619	607	596	596

Bij de realisatie PW tot 31 juli 2023 zien we dat Brunssum met een toename van 1,9% (van 626 naar 638) achter blijft op de doelstelling van -2%, op het eind van het jaar te realiseren.

Wij constateren dat het aandeel instroom van statushouders sterk is toegenomen. Deze nieuwe cliënten blijven veelal minimaal 3 jaar afhankelijk van een bijstandsuitkering vanwege de duur van het inburgeringstraject.

Daarnaast heeft het huidige bijstandsbestand (mede door de extra uitstroominspanningen in de afgelopen jaren) een grotere afstand tot de arbeidsmarkt en wordt de groep die naar verwachting niet meer kan uitstromen naar de reguliere arbeidsmarkt steeds groter.

De doelstelling om het cliëntenbestand jaarlijks met 2% te verlagen blijft onverkort in stand en alles blijft er op gericht om dit ook dit jaar nog te realiseren.

Bij de IOAW zien we per 31 juli een realisatie van 19, een stijging (met 12%) na een sterke afname in de voorgaande jaren.

Maatschappelijke participatie

Naast het uitvoeren van de minimaregelingen (zoals de collectieve ziektekostenverzekering en de individuele inkomenstoeslag) vallen hier ook de kosten voor bewindvoering en voorzieningen voor wonen onder.

We zien dat de uitgaven voor bewindvoering dalen, hetgeen in lijn is met een minder beroep op de minimaregelingen. Verder stijgen met name de kosten van bijzondere bijstand voor rechtsbijstand en overige bijzondere bijstand.

Bedrijfsvoering

Hier zien we een stijging van de kosten t.o.v. de 1e berap. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door hogere uitgaven op de volgende posten:

- automatisering: stijging van de kosten voor de DVO ICT met de gemeente Landgraaf de kosten van Parkstad-IT;
- overige personeelskosten: de kosten voor opleiding en coaching van de nieuwe controller;
- huisvestings- en kantoorkosten: het kosten voor archivering vanwege aanscherping van de archiefwet en een nieuwe telefoonvoorziening;
- algemene kosten: voornamelijk veroorzaakt door hogere proceskosten Bezwaar en Beroep en invorderingskosten.

<u>Conclusies</u>

- ISD BOL (c.q. de keten met WSP en Betere Buren) blijft achter op de doelstelling afname cliëntenbestand voor 2023 (-2%) te realiseren;
- De uitgaven voor maatschappelijke participatie dalen licht voor de gemeente Brunssum;
- De uitgaven voor bedrijfsvoering stijgen licht bij ISD BOL.

3. Gewenste situatie (WAT?

a. Wat willen we bereiken?

Uw gemeenteraad kennis te laten nemen van de 2e Bestuursrapportage ISD BOL 2023 en uw gemeenteraad te adviseren om geen bezwaar te maken. De wijzigingen naar aanleiding van de 2e Bestuursrapportage 2023 ISD BOL zijn gedeeltelijk verwerkt in de Brunssumse 2e Bestuursrapportage 2023 en worden voor het overige deel meegenomen in de jaarrekening.

Tevens wordt een voorstel gedaan voor de oormerking van het Participatiebudget 2023, conform de fictieve rijksoormerking.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr.)

Niet aan de orde.

2. traject tot dusverre
   - Collegevergadering: 26-9-2023
   - Commissievergadering: 10-10-2023
   - Raadsvergadering: 14-11-2023
   - DB ISD BOL: 10-01-2024
   - AB ISD BOL: 24-01-2024

3. rol/ bevoegdheden college van B en W

Het College adviseert de gemeenteraad.

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)
   - Participatiewet;
   - Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW);
   - Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ);
   - Gemeentewet.
5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?

Ja.

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

   De wijzigingen naar aanleiding van de 2e Bestuursrapportage 2023 ISD BOL zijn gedeeltelijk verwerkt in de Brunssumse 2e Bestuursrapportage 2023 en worden voor het overige deel meegenomen in de jaarrekening.

c. Argumenten en overwegingen

Onderstaand wordt de 2e Berap 2023 ISD BOL vertaald naar de gevolgen voor onze gemeentelijke financiële huishouding:

	ISD BOL 2e Berap 2023	**2e Berap 2023 Brunssum**	**Saldo/ruimte**
1.Werkdeel ISD BOL	€ 534.904	€ 602.149	+€ 67.245 (650001/434102)
2.Kinderopvang	€ 81.000	€ 81.000	-
3.Ink.deel incl. BBZ, IOAW, IOAZ	€ 11.545.072	€ 11.216.393	-€ 328.679 (630003/441100)
4.Maatschappelijke participatie	€ 1.106.000	€ 1.120.000	+€ 14.000 (630003/441101)
5.Bedrijfsvoering	€ 3.435.357	€ 3.300.699	-€ 134.658 (630003/441200)
6.Onderzoek rechtmatigheid/MER	€ 21.284	€ 29.576	+€ 8.292 (630003/443800)
7.Subtotaal	**€ 16.723.617**	**€ 16.349.817**	**-€ 373.800**

1.Werkdeel ISD BOL

Van het re-integratiebudget is voor 2023 €602.149 geoormerkt voor de re-integratieactiviteiten van ISD BOL en dit geldt tevens als budgetplafond. Dit bedrag is ook in onze gemeentelijke begroting opgenomen. Door personele verschuivingen van ISD BOL naar Betere Buren, wordt hiervan €67.245 niet besteed. Momenteel wordt onderzocht of deze middelen ter beschikking van Betere Buren kunnen komen.

2.Kinderopvang

In de 1e Berap 2023 ISD BOL zijn de kosten kinderopvang op €81.000 geraamd. Deze prognose wordt in de 2e Berap 2023 ISD BOL blijft dit gelijk. Het gemeentelijke budget bedraagt na bijstelling n.a.v. de 1e Berap 2023 ISD BOL ook €81.000. Daadwerkelijke afrekening vindt plaats aan het eind van het boekjaar. Het betreft hier voornamelijk de kosten voor kinderopvang waarbij een Sociaal Medische Indicatie (SMI) is afgegeven.

3.Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW, IOAZ

In mei 2023 zijn de nader voorlopige budgetten voor de Gebundelde Uitkering bekend gemaakt (in oktober 2023 wordt zoals gebruikelijk dit budget definitief vastgesteld). Het budget is voor de gemeente Brunssum (en ook Landgraaf) fors naar beneden bijgesteld (-€145.692).

De bijstelling van het nader voorlopig budget is een tussenstand.

Na bijstelling n.a.v. de 1e Berap 2023 ISD BOL bedroeg de bijdrage van de gemeente Brunssum I-deel €11.216.393.

Uit de 2e Berap 2023 ISD BOL blijkt de bijdrage van de gemeente Brunssum in het I-deel €11.545.072 te bedragen. Een nadeel van €328.679.

De hogere uitgaven worden vooral veroorzaakt door een sterke (verwachte) stijging van de uitgaven aan loonkostensubsidies met €200.000. Dit is o.a. een gevolg van een verhoging van het Wettelijk Minimum Loon, waaraan de loonkostensubsidie gekoppeld is.
Gemeenten krijgen budget voor de loonkostensubsdies volgens de systematiek T-1. Dit betekent dat de hogere uitgaven dit jaar, pas volgend jaar zullen leiden tot een hoger budget. In feite is hier dus sprake van een incidenteel tekort.

Daarnaast zijn ook de uitgaven voor PW-, IOAW- en IOAZ-uitkeringen hoger.

4.Maatschappelijke participatie

In de 2e berap 2023 ISD BOL zijn de uitgaven voor maatschappelijke participatie lager dan geraamd. Deze worden voor Brunssum geraamd op €1.106.000. In de gemeentelijke begroting is een bedrag opgenomen van €1.120.000. Een verschil van €14.000 positief.

5.Bedrijfsvoering

In de 2e Berap 2023 ISD BOL zijn de bedrijfsvoeringskosten licht gestegen. Voor Brunssum leidt de bijstelling op de bedrijfsvoeringskosten (op de eigen begroting) echter tot een positieve bijstelling van €24.282 omdat de kosten minder sterk gestegen zijn dan verwacht.

6.Onderzoek rechtmatigheid/MER

Het onderzoek Rechtmatigheid en de Minima Effect Rapportage (MER) worden betaald uit het Inkomensdeel (BUIG). In de begroting van ISD BOL is voor het onderzoek rechtmatigheid €21.284 opgenomen, in de begroting van de gemeente Brunssum €29.576, een positief verschil van €8.292.

7.Subtotaal

De wijzigingen naar aanleiding van de 2e Berap 2023 ISD BOL worden middels bijgaande begrotingswijziging verwerkt in de begroting van de gemeente en worden voor het overige deel meegenomen in de jaarrekening.

Middels bijgaande begrotingswijziging:

3.Ink.deel incl. BBZ, IOAW, IOAZ	**€ 11.545.072**	**€ 11.216.393**	**-€ 328.679 (630003/441100)**
5.Bedrijfsvoering	**€ 3.435.357**	**€ 3.300.699**	**-€ 134.658 (630003/441200)**

Meegenomen in jaarrekening:

4.Maatschappelijke participatie	**€ 1.106.000**	**€ 1.120.000**	**+€ 14.000 (630003/441101)**
6.Onderzoek rechtmatigheid/MER	**€ 21.284**	**€ 29.576**	**€ 8.292 (630003/443800)**

D. Opties en keuze

Er wordt geadviseerd om in te stemmen met de voorliggende beslispunten ten aanzien van de 2e Berap ISD BOL 2023 met de daarin opgenomen begrotingswijzigingen, alsook met de voorgestelde oormerking van het Participatiebudget 2024. Tevens wordt u geadviseerd om de raad voor te stellen om af te zien van het maken van bezwaar tegen deze bestuursrapportage bij het Algemeen Bestuur van ISD BOL.

Participatiebudget 2024
Het Participatiebudget maakt deel uit van de 'integratie-uitkering Sociaal Domein' van het gemeentefonds. In het Participatiebudget zit dus geld waarmee gemeenten mensen die een beroep doen op de Participatiewet naar werk begeleiden. Ook kunnen gemeenten met geld uit het Participatiebudget mensen betalen die vallen onder de oude Wsw-regeling. Gemeenten ontvangen in dit kader ook geld voor de nieuwe doelgroepen. Dat zijn mensen met een arbeidsbeperking die wel mogelijkheden hebben om te werken. In het verleden ontvingen deze mensen een Wajong-uitkering. In de mei-circulaire 2023 is aangegeven dat het Participatiebudget voor gemeente Brunssum in 2024 €11.708.987 bedraagt. Middels dit voorstel wordt geadviseerd om voor volgend jaar de budgetten re-integratie en SW als onderdeel van het Participatiebudget te oormerken op basis van de mei-circulaire 2023: het budget re-integratie ad. € 1.807.251 te oormerken voor re-integratiedoeleinden voor de doelgroep Participatiewet en het budget SW ad. € 9.901.736 te oormerken voor de uitkeringen in het kader van de sociale werkvoorziening.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2023/79
Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 202339646

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2023/79;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 26 september 2023, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling;

Besluit:
1. Af te zien van het maken van bezwaar tegen deze bestuursrapportage bij het Algemeen Bestuur van ISD BOL;
2. Voor het jaar 2024 de budgetten re-integratie en sociale werkvoorziening als onderdeel van het Participatiebudget te oormerken op basis van de mei-circulaire 2023:
- het budget re-integratie ad. € 1.807.251 te oormerken voor re-integratiedoeleinden voor de doelgroep Participatiewet en;
- het budget sociale werkvoorziening ad. € 9.901.736 te oormerken voor de uitkeringen in het kader van de sociale werkvoorziening
3. Bijgaande 11e begrotingswijziging 2023 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 14 november 2023

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier